

Förordningen den 18 September 1874 bestämmer i fråga om rätt till utskänkning af sådan vara.

Stockholm den 23 Februari 1883.

På Utskottets vägnar:

W. STRÅLE.

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 24 Febr. 1883, kl. 10 f. m.

Första Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 2, angående aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om anbringande af elektrisk belysning i Kongl. Biblioteket.

Förslag härom har i motion N:o 7 blifvit väckt af Herr *Holdo Stråle*, som föreslår: »att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t, efter infordrande af nödiga upplysningar angående bästa, nu kända sätt att anbringa elektrisk belysning i bibliotek, täcktes i afseende å Kongl. Bibliotekets förseende med sådan belysning och kostnaden därför göra den framställning till nästa Riksdag, som Kongl. Maj:t i nåder pröfvar omständigheterna påkalla»; och har denna motion blifvit till Utskottets handläggning hänvisad.

Vid 1880 års riksdag väcktes i Första Kammaran en motion i samma syfte. Det Tillfälliga Utskott, till hvars handläggning ärendet öfverlemnades, tillstyrkte i Utlåtandet N:o 16 Riksdagens bifall till förslaget.

Skälen dertill voro dels, att öfverbibliotekarien i sina årsberättelser för 1878 och 1879 erinrat om nyttan och behovet af att Kongl. Biblioteket jemväl på eftermiddagarne kunde blifva tillgängligt i synnerhet för den del af allmänheten, som af tjänstgöring eller annan sysselsättning vore förhindrad att besöka detsamma på den tid, som biblioteket enligt föreskriften i 14 § af det den 9 November 1877 utfärdade reglementet vore öppet för allmänheten, eller mellan kl. 10—3 förmiddagarne, dels att, äfven om utlåning af böcker från Kongl. Biblioteket vore medgifven, likväl derifrån äro undantagne alla handskrifter och sällsynta verk äfvensom alla de böcker och verk, hvilka hafva sin plats i läsesalen och der skola vara tillgängliga för besökande, dels ock att utlåningen medförde åtskilliga olägenheter, såsom att utlånta böcker under utlåningstiden ej voro tillgängliga för andra, äfven om lånande föga eller intet begagnade sig af lånet, samt att oaktadt de mest noggranna föreskrifter det ej kunde förekommas, att ju genom utlåning böcker af en eller annan anledning förkomme.

Första Kammararen biföll den 5 Maj 1880 Utskottets utlåtande.

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskott afstyrkte deremot i Utlåtande N:o 29 (N:o 11) för det då *närvarande* Andra Kammarens bifall till förslaget. Skälen derfor voro, att Utskottet, ehuru erkännande det prisvärda syftet i förslaget att i ännu vidsträcktare mån, än dithills varit fallet, bereda allmänheten tillfälle att tillgodogöra sig Kongl. Bibliotekets rika skatter, likväl ej fann sig böra tillstyrka förslagets antagande, när kända elektriska ljusapparater då ännu voro behäftade med stora olägenheter, särskildt der det gälde belysning af läselokaler, samt föranledde derjemte, då de användes i mindre omfång, så dryga kostnader, att deras införande ej borde förordas utan mycket tvingande behof, som ej synts förefinnas, då biblioteket hålles öppet mellan 10—3 på dagen, det vore tillgängligt genom utlåning äfven under dygnets öfriga timmar samt kunde utvidgas genom att läsesalen hålles öppen i öfrigt under den tid af året konstlad belysning ej erfordrades, och slutligen att tillökning i tjänstemännens antal kunde erfordras.

Efter ett kort meningsutbyte mellan tvenne talare, föll frågan i Andra Kammararen den 12 Maj 1880.

Då emellertid häraf framgår, att förslaget afslogs endast för det då *närvarande* och mindre till följd af motvilja mot sjelfva saken, än emedan man ansåg frågan om den elektriska belysningens användande inom hus då ännu vara behäftad med åtskilliga olägenheter, hvaribland kostnaderna för dess anbringande och begagnande intaga ett betydande rum, eller med andra ord att frågan då var för tidigt väckt;

då, på sätt motionären upplyst, och Utskottet har anledning antaga, det tekniska anordnandet af elektrisk belysning, särdeles inomhus, numera gjort så stora framsteg, icke minst i afseende å prisbillighet, att den vid 1880 års riksdag förekomna invändning i detta hänseende torde kunna anses undanröjd;

då annan belysning än elektrisk icke torde kunna få ega rum;

då biblioteket ej torde kunna anses uppfylla sitt ändamål, om det icke under den långa tiden af året, mörkret hindrar, genom elektrisk belysning göres tillgängligt för de många, som af tjänstebefattningar, Riksdag eller annan sysselsättning äro förhindrade att begagna sig af detsamma på förmiddagarne; och

då någon nämnvärd tillökning i vederbörande tjänstemäns aflöning icke skäligen kan vara att befara,

får Utskottet, som väl icke kan uppgifva kostnaden, enär dertill erfordras en utredning, hvilken torde böra göras genom vederbörande myndigheter, men antager denna kostnad icke kunna blifva betydlig, föreslå,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t, efter infordrande af nödiga upplysningar angående bästa, nu kända sätt att anbringa elektrisk belysning i bibliotek, täcktes i afseende å Kongl. Bibliotekets förseende med sådan belysning och kostnaden derfor göra den framställning till nästa Riksdag, som Kongl. Maj:t i nåder pröfvar omständigheterna påkalla.

Stockholm den 23 Februari 1883.

På Utskottets vägnar:

W. STRÅLE.